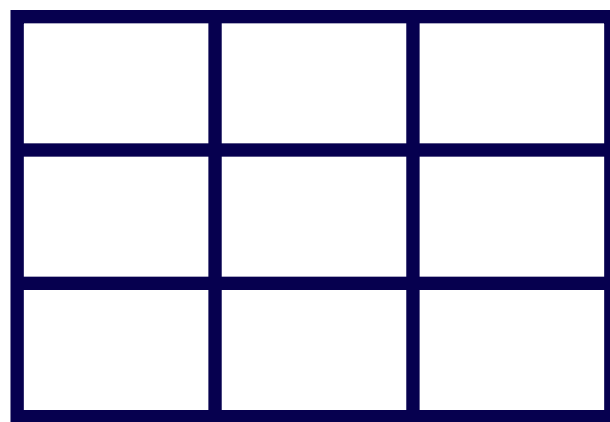

Centre of Excellence for Data Sharing & Cloud

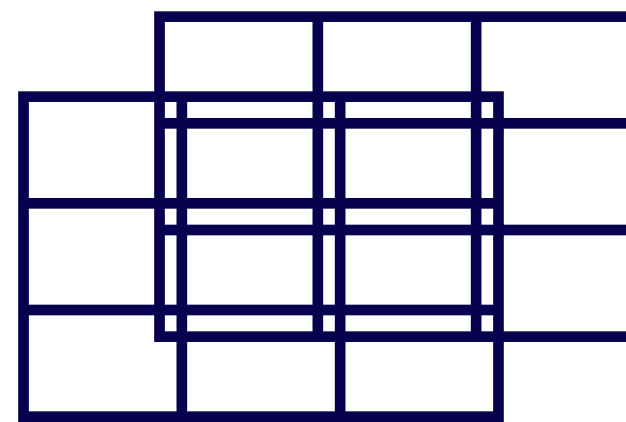
Jaarverslag 2025

De overkoepelende doelen van het CoE-DSC zijn:

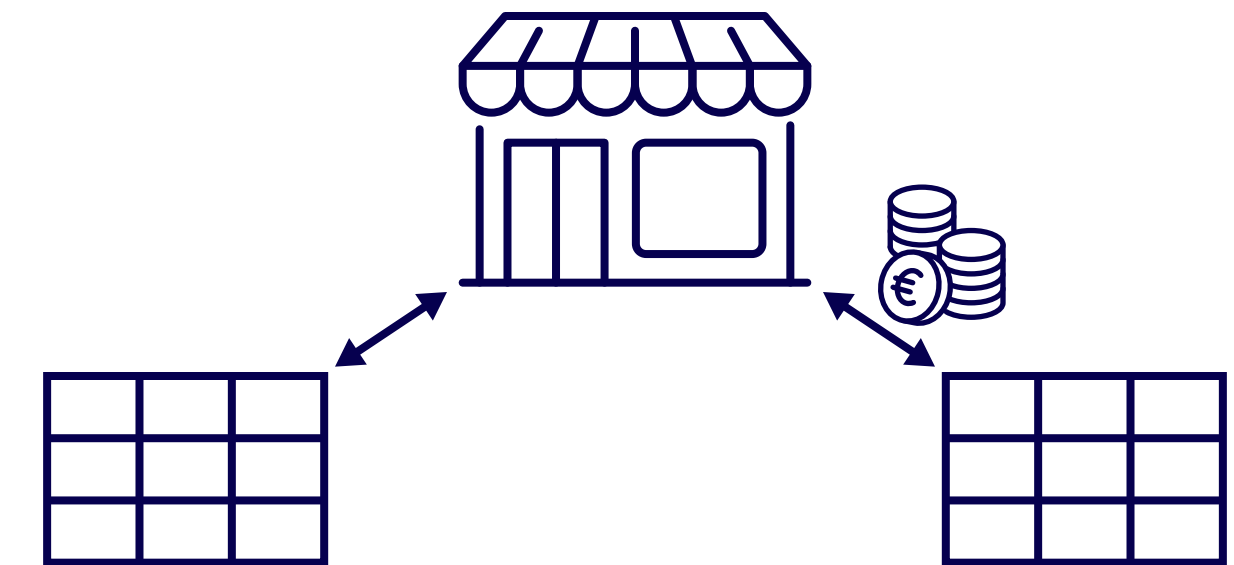
Volwassen landschap

Interoperabiliteit

Markontwikkeling

In verbinding met **Europese wet- en regelgeving en initiatieven**

In **co-creatie** met grote en kleine bedrijven en andere belanghebbenden

Voortgang 2025

- CoE-DSC helpt het Nederlandse ecosysteem rondom data delen en cloud groeien naar volwassenheid door bij te dragen aan **generieke en open oplossingen** (Data Spaces, Cloud Federation, Trust Frameworks, AI). Nederland is internationaal koploper op het gebied van soeverein data delen.
- CoE-DSC zorgt voor **samenwerking, kruisbestuiving en kennisdeling** tussen Nederlandse datadeelinitiatieven. Het ondersteunt de groei van die initiatieven door hen kennis, ervaringen en deeloplossingen uit te laten wisselen en draagt zo ook bij aan hun interoperabiliteit.
- CoE-DSC biedt een continu **overzicht van het Nederlandse datadeel- en cloudlandschap**, waarbij zowel vraag als aanbod van diensten in kaart worden gebracht, en trends in volwassenheid, financiering en ondersteuning van bepaalde protocollen worden getoond. De resultaten worden ook gepubliceerd via de International Data Spaces Association (IDSA) en de toolbox van het Data Spaces Support Centre (DSSC).
- CoE-DSC heeft in 2025 een methode ontwikkeld om **Trust Frameworks** voor data spaces te beoordelen. Het kan door elk datadeelinitiatief worden toegepast om te helpen bij het nemen van architectuurbeslissingen.
- **AI** wordt steeds vaker ingezet om data delen te vergemakkelijken. Zo heeft CoE-DSC AI ingezet om het Semantic Treehouse sneller en efficiënter te maken. **Semantic Treehouse** is de belangrijkste dienst in Nederland voor de ontwikkeling van semantische standaarden.
- CoE-DSC heeft in 2025 tal van **use cases** in diverse sectoren ondersteund en ook zo bijgedragen aan de groei naar volwassenheid op het gebied van data delen en cloud.
- CoE-DSC levert kennis over Europese cloud-ontwikkelingen, zowel technisch als juridisch. We stimuleren **samenwerking en experimenteren binnen de Nederlandse en internationale Cloud Industrie**, o.a. samen met de Dutch Cloud Community (DCC).
- In 2025 is CoE-DSC uitgebreid met een werkstroom voor **Digitale Product Paspoorten** onder de vlag **CoE-DPP**. DPP gaat enerzijds over data delen in een specifieke context. Anderzijds heeft het haar eigen wet- en regelgeving, generiek en sectoraal. Vergelijkbare (ecosysteem) ontwikkelingen zijn hier nodig zoals voor data delen en cloud. Voor CoE-DPP is een separate rapportage beschikbaar.

Voortgang 2025

- Vijf toonaangevende Nederlandse datadeelinitiatieven werken in 2025 samen om cross-sectoraal data delen te realiseren, waarvoor interoperabiliteit nodig is. CoE-DSC brengt partijen bij elkaar, levert de methodiek, stimuleert het delen van ervaringen en beantwoordt praktische vragen. Het resultaat is een **Minimum Agreement for Maximal Interoperability (MAMI)**, dat voortdurend wordt doorontwikkeld.
- Om interoperabiliteit ook binnen Europa te waarborgen, biedt CoE-DSC ook een uitgebreid **overzicht van het Europese landschap voor data delen**, met relevante organisaties, technologieën en bestaande en nieuwe normen en standaarden.
- De volgende stap richting interoperabiliteit is de **Federatie van Data Spaces** waarin CoE-DSC in 2025 een visie en aanpak heeft geformuleerd die federatie eenvoudiger moet maken. Dit vergroot de mogelijkheid om sectoroverschrijdend data te delen. CoE-DSC heeft het kader geleverd, in nauwe afstemming met Europese data spaces, samen met het Data Spaces Support Centre (DSSC) en in de context van het Europese Simpl-initiatief.
- CoE-DSC heeft actief bijgedragen aan **standaardisatie** rondom data delen, cloud en DPP via NEN en internationale standaardisatieorganisaties. Ook wordt gewerkt aan een **taxonomie** van gemeenschappelijke servicetypes, waardoor diensten van verschillende cloud providers geïntegreerd gebruikt kunnen gaan worden.
- Het CoE-DSC is in 2025 actief bezig om een Nederlandse service provider **Gaia-X Digital Clearing House** te laten worden. Dit brengt internationale data- en cloudinteroperabiliteit dichterbij.

Voortgang 2025

- **CoE-DSC verbindt het Nederlandse data- en cloud ecosysteem** met relevante Europese initiatieven. Zo wordt het wiel niet steeds opnieuw uitgevonden en worden Nederlandse resultaten gepusht richting Europa. Zo heeft CoE-DSC een actieve samenwerking tot stand gebracht tussen een aantal grote Nederlandse datadeelinitiatieven en Simpl, het open source initiatief van de EC om een datadeel middleware laag te ontwikkelen. Verder stimuleert CoE-DSC het gebruik maar ook het vullen van de DSSC-toolbox. Ook worden (cloud) initiatieven zoals EuroStack, Structura-X en ECOFED actief gedeeld met het Nederlandse ecosysteem.
- Door het betrekken van leveranciers bij de eerder genoemde MAMI-ontwikkelingen helpen we in 2025 bij het creëren van een dienstenaanbod dat past bij de toekomstige vraag naar **interoperabiliteitsoplossingen**. We betrekken daarbij ook beleidsmakers zodat beleid en markt goed op elkaar aansluiten.
- CoE-DSC heeft ook actief het “Gaia-X-ificeren” van SCSN gestimuleerd. Tevens hebben we hiermee het proces van integratie versneld tussen het Nederlandse iSHARE Trust framework en Gaia-X. Als vervolgstap hierop onderzoekt KPN momenteel de mogelijkheid om **Gaia-X Digital Clearing House** provider (GXDCH) te worden. Ook met AMS-IX wordt actief gewerkt om hen GXDCH te laten worden.
- Door **federaties van cloud-oplossingen** mogelijk te maken, kunnen meerdere kleinere partijen samen een concurrerend marktaanbod ontwikkelen. CoE-DSC maakt dit in 2025 mede mogelijk, o.a. door de inzet van cloud-marktplaatsen te stimuleren. Dit vergroot de Nederlandse/Europese autonomie. Ook bij (use) cases op het gebied van data delen of Digitaal Product Paspoort stimuleren we actief het gebruik van dit soort soevereine oplossingen in de onderliggende technologielaag.
- CoE-DSC levert actief input op de **Nederlandse Digitalisering Strategie (NDS)**. De Nederlandse overheid kan met haar inkoopkracht een vuist maken die adoptie van Nederlandse/Europese oplossingen op het gebied van data delen en cloud bevordert. Hiervoor moeten architectuurkeuzes worden gemaakt , maar vooral ook moet er een transitiepad ontwikkeld worden. CoE-DSC draagt hier graag aan bij, ook door het mobiliseren van (markt)partijen.

Wie heeft hier baat bij?

In het algemeen profiteren **bedrijven, beleidsmakers en publieke organisaties** van het CoE-DSC. Bij bedrijven gaat het zowel om gebruikers als aanbieders van data en cloud diensten.

Met betrekking tot cloud profiteren overheid, bedrijfsleven en overige organisaties die Europese alternatieve (federatieve) cloud-oplossingen zoeken. De cloud-industrie profiteert door de kennis die we ontwikkelen en overbrengen zodat ze onderdeel kunnen worden en blijven van de Europese cloud-markt. Samen met initiatieven zoals Gaia-X, IPCEI-CIS en EuroStack versterkt dat de concurrentiepositie van de Nederlandse cloud-aanbieders.

Op het gebied van data delen profiteren naast het bedrijfsleven specifiek ook datadeelinitiatieven in de volle breedte, van startende projecten tot volwassen organisaties. Ook aanbieders van datadiensten hebben profijt van CoE-DSC, vooral als het gaat om interoperabiliteit en marktadoptie.

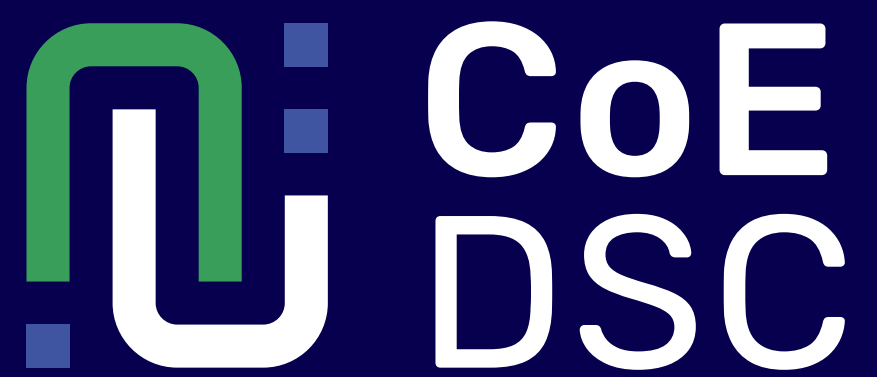

Vooruitblik 2026

In 2026 zetten we vol in op **adoptie** en – waar mogelijk – **opschaling** zowel op het gebied van data delen als cloud. Dat willen we doen door een aantal initiatieven samen met service providers een volgende stap te helpen maken naar volwassenheid. Daarin laten we waar dat kan de oplossingen terugkomen die de afgelopen jaren binnen en buiten CoE-DSC zijn opgebouwd. Op deze manier kunnen we een geïntegreerde aanpak realiseren voor het initiatief vraagstuk van een initiatief.

Daarnaast zullen we **nieuwe initiatieven** helpen en daarbij zorgen dat zoveel mogelijk gebruik gemaakt wordt van wat er al is. Dat versnelt adoptie en opschaling en zorgt ook als vanzelf voor meer interoperabiliteit.

Het onderwerp **Digitaal Product Paspoort** is relatief nieuw binnen CoE-DSC en werkt onder de vlag CoE-DPP al op deze manier. Daarnaast wordt gekeken om ook het initiatief voor **Privacy Enhancing Technologies NICPET** te integreren in de CoE-DSC aanpak. Op deze manier profiteert iedereen maximaal van onze rol als aanjager van digitale ecosystemen en voorkomen we versnippering.

www.coe-dsc.nl
info@coe-dsc.nl